

T.C.
UYU MAZLIK MAHKEMES

ESAS NO : 2021/108
KARAR NO : 2021/229
KARAR TR : 05/04/2021

ÖZET: Karayolunda meydana gelen trafik kazasında **u ranılan** zararın tazmini istemiyle açılan davanın, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 19/01/2011 tarihinde yürürlü e giren 110. maddesi kapsamında ADL YARGI YER NDE görülmesi gerekti i hk.

K A R A R

Davacı : Z.O.
Vekili : Av. K.Ç.
Davalı : Karayolları Genel Müdürlü ü
Vekili : Av. T.B.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkilinin sevk ve idaresindeki ... plakalı aracı ile 23/07/2017 tarihinde Antalya istikametinden Bucak istikametine seyir halindeyken, yeterli i aretleme ve tedbirin alınmamı olması nedeniyle meydana gelen trafik kazasında idarenin hizmet kusuru bulundu undan bahisle, müvekkilinin kaza nedeniyle olu tu u belirtilen maddi ve manevi zararlarının reeskont faizi ile birlikte davalıdan tazminine, yargılama giderleri ve vekalet ücretinin kar ı tarafa yükletilmesine karar verilmesi istemleriyle idari yargı yerinde dava açmı tır.

II. UYU MAZLI A L K NBA VURU SÜREC

A. dari Yargıda

2. **Isparta dare Mahkemesinin 12/09/2018 tarihli ve E.2018/1369, K.2018/1213 sayılı kararıyla;** uyu mazlı ın görüm ve çözümünün adli yargı yerinin görevinde oldu u sonucuna varıldı ından bahisle, davanın *görev yönünden reddine* karar verilmi tir.

3. Bu karar 11/12/2018 tarihinde kesinle mi tir.

4. Davacı vekili, aynı yöndeki taleple bu kez adli yargı yerinde dava açmı tır.

B. Adli Yargıda

5. Bucak 2. Asliye Hukuk Mahkemesinin 17/10/2019 tarihli ve E.2018/280, K.2019/293 sayılı dosyasında; *davada yargı yolunun caiz olmaması nedeni ile davanın dava artı yoklu undan usulden reddine* karar verilmi tir.

6. Bu karara kar ı istinaf kanun yoluna ba vurulması üzerine Antalya Bölge Adliye Mahkemesi Dördüncü Hukuk Dairesince; *kararın kaldırılmasına ve dosyanın mahkemesine gönderilmesine* 08/06/2020 tarihinde karar verilmi tir. Kararın ilgili kısmı öyledir:

"... eldeki dava açılmazdan evvel idare mahkemesine ba vurulması, söz konusu mercii tarafından adli yargıya yönelik verilen görevsizlik kararının kesinleşmesi üzerine i bu tazminat davasının ikame edilmesi nazara alındığında "2" numaralı bentte açıklandı ı üzere ilgili idare dosyası aslı ya da onaylı bir sureti de temin edilerek gerekçeli ba vuru kararı ile birlikte Uyu mazlık Mahkemesine görevli yargı kolunun belirlenmesi için müracaat ile sonucuna göre bir karar verilmesi gerekirdi. Bu sebeple HMK'nun 355'inci maddesinin verdiği imkan çerçevesinde kamu düzenine ili kin olarak bu husus nedeniyle kararın resen kaldırılması gerekmi tir.

..."

7. Bu karar üzerine, **Bucak 2. Asliye Hukuk Mahkemesince E.2020/150 sayılı dosyada;** görevli yargı kolunun belirlenmesi için dosyanın Uyu mazlık Mahkemesine gönderilmesine 21/01/2021 tarihinde karar verilmiştir.

III. LG L HUKUK

A. Mevzuat

8. 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 1. maddesinde, Kanunun amacının karayollarında can ve mal güvenliğini i yönünden trafik düzenini sa layacak ve trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemek oldu u; "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde, bu Kanunun trafikle ilgili kuralları, artları, hak ve yükümlülükleri bunların uygulamasını ve denetlenmesini ilgili kurulları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalı ma usulleri ile di er hükümleri kapsadığı ve bu kanunun karayollarında uygulanacağı belirtilmiştir.

9. 2918 sayılı Kanun'un, "Karayolları Genel Müdürlü üünün görev ve yetkileri" başlıklı 7. maddesi öyledir:

" Karayolları Genel Müdürlü üünün bu Kanunla ilgili görev ve yetkileri unlardır:

a) Yapım ve bakımdan sorumlu oldu u karayollarında can ve mal güvenliğini i yönünden gerekli düzenleme ve i aretlemleri yaparak önlemleri almak ve aldırarak,

b) Tüm karayollarındaki i aretleme standartlarını tespit etmek, yayınlamak ve kontrol etmek,

c) (Mülga: 17/10/1996-4199/47 md.)

d) Trafik ve araç tekniğine ait görüş bildirmek, karayolu güvenliğini ilgilendiren konulardaki projeleri incelemek ve onaylamak,

e) Yapım ve bakımdan sorumlu oldu u karayollarında, çileri Bakanlığının uygun görüşü alınmak suretiyle, yönetmelikte belirlenen hız sınırlarının üstünde veya altında hız sınırları belirlemek ve i aretlemek,

f) Trafik kazalarının oluşma nedenlerine göre verileri hazırlamak ve karayollarında, gerekli önleyici teknik tedbirleri almak veya aldırarak,

g) Yapım ve bakımdan sorumlu oldu u karayollarında trafik güvenliğini ilgilendiren kavak, durak yeri, aydınlatma, yol di rü park yerleri ve benzeri tesisleri yapmak, yaptırmak veya di er kurullarla hazırlanan projeleri tetkik ve uygun olanları tasdik etmek,

h) Yetkili birimlerce veya trafik zabıtasınca tespit edilen trafik kaza analizi sonucu, altyapı ve yolun fiziki yapısı ile i aretlemeye dayalı kaza sebepleri göz önünde bulundurularak önerilen gerekli önlemleri almak veya aldırarak,

i) (Mülga: 3/5/2006 – 5495/4 md.)

j) (De i ik: 17/10/1996-4199/5 md.) Trafik zabıtasının görev ve yetkileri saklı kalmak üzere Bu Kanunun 13,14,16,17,18,47/a ve 65 inci maddeleri hükümlerine aykırı hareket edenler hakkında suç veya ceza tutanağı düzenlemek; 47 nci maddenin (b), (c) ve (d) bentlerinde belirtilen kural ihlallerinin tespiti halinde, durumu bir tutanakla belirlemek ve gerekli i lemin yapılması için en yakın trafik kurulu na teslim etmek,

k) (Ek:18/10/2018-7148/14 md.) Bu Kanunun 31 ve 49 uncu maddeleri kapsamında tako raf ve çalı ma-dinlenme süreleri yönünden karayolları denetim istasyonlarında denetim yapmak ve trafik idari para cezası karar tutana ı düzenlemek,

l) (Ek:29/11/2018-7153/9 md.)(5) Otoyolların habitatları böldü ü yerlerde Do a Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlü ünün görü ünü alarak yaban hayvanlarının geçi lerine izin verecek menfez, ekolojik köprü ve benzeri tesisleri yapmak,

m) (Ek:29/11/2018-7153/9 md.)(5) Otoyollarda yaban hayvanlarından kaynaklanacak trafik kazalarını önlemek maksadı ile kafes tel çit yapmak,

n) (Ek:29/11/2018-7153/9 md.)(5) Yaban hayvanlarının muhtemel ya am alanlarının bulundu u bölgelerdeki karayollarında uyarıcı levhalara yer vermek,

o) (Ek:24/12/2020-7261/23 md.)(6) Gürültü eylem planı ve bisiklet master planları göz önünde bulundurularak ve Çevre ve ehircilik Bakanlı unun görü ü alınarak, trafik güvenli inin ve teknik ko ulla rın sa landı ı mevcut yollarda ve yeni yapılacak olan yapım ve bakımından sorumlu oldu u karayollarının kenarına bisiklet yolu ile gürültü bariyeri yapmak,

p) (Ek:24/12/2020-7261/23 md.)(6) Trafik güvenli inin ve teknik ko ulla rın sa landı ı yerlerde, banketleri bisiklet eridi olarak i aretleyerek bisiklet ve elektrikli skuter kullanımına uygun hale getirmek,

r) Bu Kanunla ve bu Kanuna göre çıkarılmı olan yönetmeliklerle verilen di er görevleri yapmaktır.

(Son fıkra Mülga : 28/3/1985 - 3176/16 md.)"

10. 2918 sayılı Kanun'un, 19/01/2011 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlü e giren 6099 sayılı Kanun'un 14. maddesiyle de i ik 110. maddesinde u hükme yer verilmi tir:

" leteni veya sahibi Devlet ve di er kamu kurulu ları olan araçların sebebiyet verdi i zararlara ili kin olanları dâhil, bu Kanundan do an sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır"

11. 2918 sayılı Kanun'un Geçici 21. maddesi öyledir:

"Bu Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının göreve ili kin hükmü, yürürlü e girdi i tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek dare Mahkemesinde açılmı bulunan davalara uygulanmaz."

12. T.C. Anayasası'nın 158. maddesinin üçüncü fıkrası öyledir:

"Di er mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyu mazlıklarında Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır."

B. Yargı Kararları

13. 2918 sayılı Kanun'un 110. maddesinin birinci fıkrasının iptali istemiyle Bursa 3. Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2. Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz ba vuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi, u gerekçesi ile anılan kuralı Anayasaya aykırı görmemi ve iptal istemini oy birli iyle reddetmi tir:

"... Anayasa Mahkemesi'nin daha önceki kimi kararlarında da belirtildi i üzere, tarihsel geli ime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayırımına gidilmemi ve idari uyu mazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danı tay yetkili kılınmı tır. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyu mazlı ın çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak

bir takdir yetkisinin bulunduğunu söylemek olanaklı değildir. Ancak, idari yargının denetimine bağlı olması gereken idari bir uyuşmazlığın çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. tiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker ki i ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete iliştirilmesine veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollalarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görüleceğini öngörmektedir. tiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildiği gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizliği giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sağlanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılındığı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görüleceği yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu eridi üzerindeki araç trafiğinden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdiği konusunda bir tartışma bulunmamaktadır. dare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadığı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur. Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2.,125. ve 155. maddelerine aykırı değildir. tirazın reddi gerekir..." (Any. Mah.'nin 26/12/2013 tarih ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı kararı; R.G. 27/03/2014, Sayı: 28954, s.136-147.)

IV. NCELEME VE GEREKÇE

A. İlk inceleme

14. Uyuşmazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın başkanlığında, Üyeler ükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 05/04/2021 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesinde öngörülen ekinde başkan vuruldu ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın incelenmesi

15. Raportör-Hâkim Burak Cenk LHAN'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başkan savcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇFTÇ'nin davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüldüğü bildirildi:

16. Dava; meydana gelen trafik kazası neticesindeki zararın, davalının kusuru nedeniyle oluştuğundan bahisle, tazmini istemiyle açılmıştır.

17. Anayasa Mahkemesinin yukarıda gerekçesine yer verilen (bkz. § 13) kararı, kanun koyucunun idari yargının görevine giren bir konuyu adli yargının görevine verebileceğini, dolayısıyla 2918 sayılı Kanun'un 110. maddesinin birinci fıkrası ile öngörülen, bu Kanun'dan doğan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülmesi düzenlemesinin Anayasa'ya aykırı bulunmadığına dair olup, esas itibarıyla görev konusunda verilmiş bir karardır ve Anayasa'nın 158. maddesi uyarınca, başkan Uyuşmazlık Mahkemesi olmak üzere idari yargı organları bakımından da uygulanması zorunlu bir karar mesabesinde.

18. Bu durumda, 2918 sayılı Kanun'un 19/01/2011 tarihinde yürürlü e giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesinin i aret edilen kararı gözetildi inde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenli i yönünden trafik düzeninin sa lanarak trafik güvenli ini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadı ı ve Kanun'un, trafikle ilgili kuralları, artları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kurulu ları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile, çalı ma usullerini kapsadı ı, dolayısıyla olu an trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli oldu u; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerekti i sonucuna varılmı tır.

19. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak; Bucak 2. Asliye Hukuk Mahkemesinin 21/01/2021 tarihli ve E.2020/150 sayılı ba vurusunun reddi gerekmi tir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADL YARGININ GÖREVL OLDU UNA,

B. Bucak 2. Asliye Hukuk Mahkemesinin 21/01/2021 tarihli ve E.2020/150 sayılı BA VURUSUNUN REDD NE,

05/04/2021 tarihinde, Üye Ahmet ARSLAN'ın KAR I OYU ve OY ÇOKLU U LE KES N OLARAK karar verildi.

Ba kan
Celal Mümtaz
AKINCI

Üye
ükrü
BOZER

Üye
Mehmet
AKSU

Üye
Biol
SONER

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN

KARAR

İdarenin kendi kurulu kanununda belirlenen ve 2918 sayılı Kanun'da tekrarlanan görevlerinden, yani; yol yapım, bakım, işletme, trafik güvenliğini sağlamak üzere yürütülen kamu hizmetlerinden kaynaklanan hukuki sorumluluğunun idare hukuku ilke ve kurallarına göre belirlenmesi; uyuşmazlığın, özel hukuktaki araç işletmenin hukuki sorumluluğundan değil, davalı idare tarafından görevlerinin tam ve eksiksiz yerine getirilmediği, dolayısıyla yürütülen hizmetlerin kusurlu işletildiği, meydana gelen zararda hizmet kusuru bulunduğu iddiasından kaynaklanması kararı uyuşmazlığın çözümünün idari yargının görevinde bulunduğu sonucuna ulaşıldığından, uyuşmazlığın çözümünde adli yargıyı görevli kabul eden çoğunluğun kararına katılmıyorum. 05/04/2021

Üye
Ahmet ARSLAN